



Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2015

Předběžná zpráva - duben 2015

Mgr. Martin Úlovec

Ing. Jiří Vojtěch

Praha 2015



evropský
sociální
fond v ČR



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

Úvodní poznámky.....	3
Počty nezaměstnaných čerstvých absolventů	4
Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů dle kategorií vzdělání a skupin oborů	5
Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s výučním listem (H).....	7
Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitní zkouškou ve vzdělávacích programech, jejichž součástí je odborný výcvik (L/0).....	8
Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání v rámci nástavbového studia po vyučení (L/5).....	10
Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli odborného středního vzdělání s maturitní zkouškou (M)	11
Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitní zkouškou v gymnaziálním vzdělávání (K).....	12
Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli vyššího odborného vzdělání (N)	12
Závěr	14

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a rozpočtem České republiky.

Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním - 2015

Předběžná zpráva

Mgr. Martin Úlovec, Ing. Jiří Vojtěch

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Praha 2015

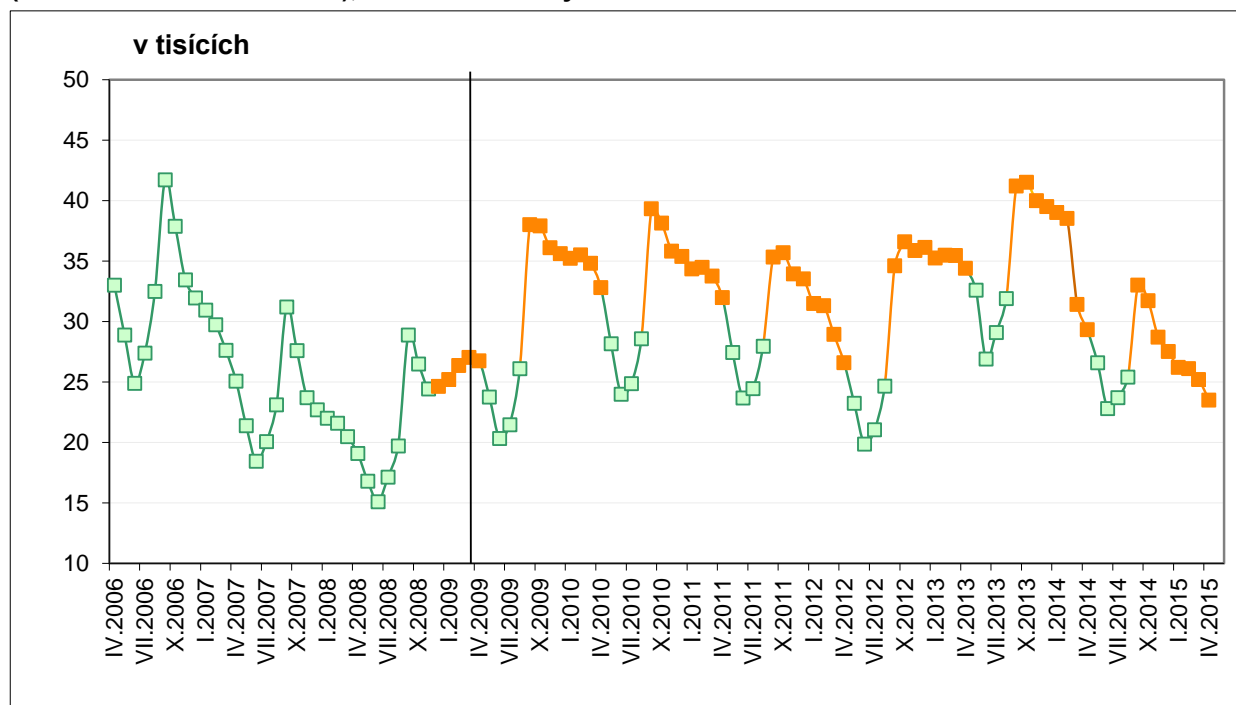
Korektura: oddělení pro informační a publikační činnost

Úvodní poznámky

Absolventy škol vstupující na pracovní trh můžeme z hlediska uplatnitelnosti a ohrožení nezaměstnaností zcela jistě považovat za jednu z významných rizikových skupin. Jedná se o skupinu lidí, která vstupuje na pracovní trh s minimálními pracovními zkušenostmi a dosud nerozvinutými pracovními návyky. Aby absolventi na pracovním trhu uspěli, musí se uplatnit v konkurenci s již zkušenou pracovní silou, která je zaměstnavateli na pracovním trhu mnohdy upřednostňována. O to více jsou rizikové skupiny, včetně absolventů, náchylnější na ekonomické klima ve společnosti a situaci na pracovním trhu, který se neustále a dynamicky vyvíjí. To se poměrně jasně projevilo jak po roce 2008, kdy proběhla první vlna ekonomické recese, tak v roce 2013, kdy nás zastihla vlna druhá – nezaměstnanost absolventů škol se výrazně zvýšila.

Dlouhodobý vývoj počtu nezaměstnaných absolventů na pracovním trhu v ČR ilustruje níže přiložený obrázek. Od konce roku 2006 jsme mohli pozorovat pokles v počtech nezaměstnaných absolventů, s koncem roku 2008 a příchodem ekonomické recese však dochází ke zlomu a změně situace. Počty nezaměstnaných absolventů výrazně narůstají a absorpce nezaměstnaných absolventů trhem práce je v důsledku nepříznivých ekonomických podmínek pozvolnější, než tomu bylo v předchozích letech - to je koneckonců poměrně dobře vidět na protahujícím se tvaru cyklických křivek, které jsou způsobené přílivem nových absolventů na trh práce po ukončení školy. Ačkoliv můžeme od roku 2011 pozorovat pokles v počtech nezaměstnaných absolventů, v roce 2013 dochází v nezaměstnanosti absolventů k dalšímu nárůstu způsobenému druhou vlnou ekonomické recese. Jestliže se však podíváme na vývoj v roce 2014 a počátkem roku 2015, můžeme pozorovat výrazné zlepšení situace. Pokud srovnáme maximální hodnoty počtu nezaměstnaných absolventů v roce 2014, můžeme vidět, že jsou na velmi podobné úrovni, jako tomu bylo v roce 2007, což by mohlo indikovat návrat k poklesům nezaměstnanosti dlouhodobějšího charakteru.

Obrázek 1: Vývoj celkového počtu nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých (duben 2006 – duben 2015), měsíční hodnoty



Pramen: Data - Portál MPSV, statistiky nezaměstnanosti, absolventi a mladiství celkem (tj. do 2 let od úspěšného ukončení studia), zpracování NÚV.

Kontinuální pokles nezaměstnanosti absolventů by přitom mohl být v budoucnu posílen i dalšími faktory. Velmi výraznou roli hraje v této souvislosti demografické stárnutí populace a pokles celkového počtu absolventů. Zatímco v roce 2010 bylo v rámci středního vzdělávání evidováno 108 622 absolventů (včetně nástaveb), v roce 2013 to bylo již jen 95 021

absolventů. V roce 2014 poklesl celkový počet absolventů na 84 876 osob. Výraznou roli hraje také neustále se rozšiřující přístup k terciárnímu vzdělávání, který vede ke zvyšování podílu absolventů pokračujících ve vzdělávání.

Celkový počet statisticky vykazovaných nezaměstnaných absolventů mírně klesl i vlivem problematické **státní maturitní zkoušky. Neúspěšní maturanti, kteří se přihlásí k evidenci na úřadech práce, nejsou vykazováni mezi nezaměstnanými absolventy**, neboť je za absolventy střední školy nelze považovat. Mají více než dva roky od úspěšného ukončení základní školy a ve většině případů (kromě absolventů nástaveb) jsou pracovníky se základním vzděláním.

Mladí lidé, kterým se nepodařilo studium úspěšně ukončit složením státní maturitní zkoušky, budou mít značné potíže také s nalezením pracovního uplatnění. Někteří setrvají ve školském systému (opakování ročníku, přestup do méně náročného oboru), mnozí se stanou nezaměstnanými. Ne však nezaměstnanými absolventy, protože status absolventa získají jen ti, kteří studia střední školy úspěšně dokončili.

Vezmeme-li tedy v úvahu, že maturitní zkouškou neprojdou spíše slabší žáci, u kterých bychom mohli předpokládat, že by se mezi nezaměstnanými absolventy ocitli spíše než žáci úspěšní, dochází **v posledních letech k dalšímu nárůstu skupiny nezaměstnaných mladých lidí bez praxe a s pouze základním vzděláním** (resp. s vyučením v případě nástavbových oborů).

Počty nezaměstnaných čerstvých absolventů

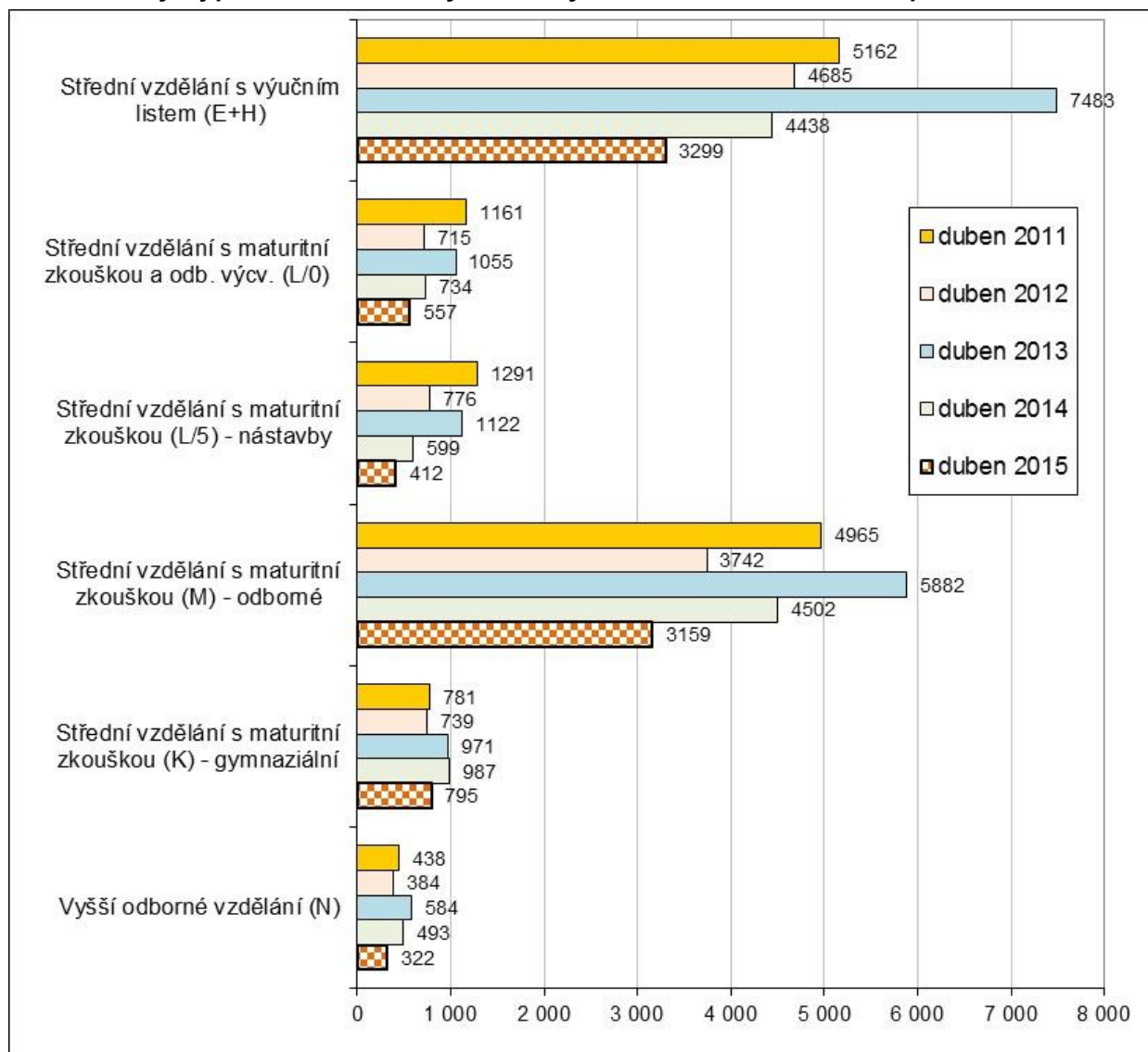
Podkladem pro zpracování následujících částí této zprávy jsou údaje o počtech absolventů škol, kteří ukončili studium v uplynulých **dvanácti měsících** před okamžikem zjišťování a byli evidováni u úřadu práce k 30. dubnu 2015 (zdroj MPSV – pololetní statistiky absolventů).¹

K 30. dubnu 2015 bylo evidováno **8 222 nezaměstnaných čerstvých absolventů středoškolského studia a 322 absolventů VOŠ**. Situace na pracovním trhu se tedy z hlediska uplatnění absolventů středních a vyšších odborných škol oproti minulému roku opět o něco zlepšila. To je koneckonců dobře patrné i z níže přiloženého grafu, kde jsou znázorněny počty nezaměstnaných absolventů napříč sledovanými kategoriemi vzdělání. Z časových řad je poměrně dobře vidět obecný trend vývoje nezaměstnanosti. Zatímco v letech 2011 – 2012 docházelo v nezaměstnanosti absolventů k poklesu, v roce 2013 došlo v míře nezaměstnanosti k opětovnému nárůstu a situace se na pracovním trhu z hlediska uplatnitelnosti v důsledku druhé vlny ekonomické recese v ČR zhoršila. Mezi roky 2013 – 2014 nicméně došlo v nezaměstnanosti k opětovnému poklesu a zlepšení situace, což je velmi dobře patrné především u kategorií vzdělání s vyšším počtem absolventů (střední vzdělání s výučním listem, střední odborné vzdělání zakončené maturitní zkouškou), kde je pokles v nezaměstnanosti nejvýraznější. Tento klesající trend pak pokračuje i v dubnu 2015 – u všech sledovaných kategorií vzdělání je počet nezaměstnaných absolventů v dubnu 2015 nižší, než v předchozím roce. Počty nezaměstnaných absolventů jsou v dubnu 2015 dokonce nižší než v roce 2012, před nárůstem nezaměstnanosti v důsledku ekonomické recese, a to prakticky ve všech kategoriích vzdělání.

V souvislosti s vyjadřováním nezaměstnanosti absolventů prostřednictvím absolutních čísel je však třeba poukázat na určitá omezení, respektive nevhodnost takového popisu, který může být zkreslující. Je totiž třeba vzít v potaz skutečnost, že relativně nízké počty nezaměstnaných absolventů jsou v posledních letech (s výjimkou roku 2013) způsobeny také výrazným poklesem počtu absolventů v rámci sledovaných kategorií vzdělání (u L5 – nástaveb je to pokles o téměř 50 %). Svou roli zde hraje demografické stárnutí populace a zavedení maturitní zkoušky.

¹Tato data jsou tedy odlišná od dat prezentovaných v grafu na obr. 1.

Obrázek 2: Vývoj počtu nezaměstnaných čerstvých absolventů v období hospodářské krize



Pramen: Data - Portál MPSV, Nezaměstnanost, pololetní statistiky absolventů, „čerství“ absolventi.

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů dle kategorií vzdělání a skupin oborů

Míra nezaměstnanosti čerstvých absolventů je vypočítána jako podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu absolventů. Tento ukazatel není zcela přesný, jelikož je ve jmenovateli použit celkový počet absolventů bez ohledu na to, kolik z nich pokračuje v dalším studiu a nepřechází na trh práce. Přesný počet absolventů, kteří skutečně přejdou na trh práce a získají nebo hledají pracovní uplatnění, by však byl statisticky velmi obtížně kvantifikovatelný. **Údaj, který uvádíme, tedy vyjadřuje, kolik procent absolventů dané skupiny či kategorie zůstane bez zaměstnání.**

Přehled o počtech absolventů, nezaměstnaných a míře nezaměstnanosti absolventů pro jednotlivé kategorie vzdělání poskytuje tabulka 1, která rovněž obsahuje i srovnání míry nezaměstnanosti s dubnem 2014.

Tabulka 1: Přehled o nezaměstnanosti čerstvých absolventů, duben 2015

Kategorie vzdělání	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2015)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2015)	Srovnání s dubnem 2014
Střední odborné s výučním listem - E, H	24080	3299	13,7%	-4,1 p.b.
Nižší střední odborné vzdělání - E	3018	654	21,7%	-4,3 p.b.
Střední odborné s výučním listem - H	21062	2645	12,6%	-4,0 p.b.
Střední odborné s MZ a odborným výcvikem - L/0	4207	557	13,2%	-1,0 p.b.
Nástavbové vzdělání - L/5	2703	412	15,2%	-3,3 p.b.
Střední odborné s MZ - M	32748	3159	9,6%	-1,9 p.b.
Gymnaziální vzdělání - K	21138	795	3,8%	-0,6 p.b.
Vyšší odborné vzdělání - N	4319	322	7,5%	-2,8 p.b.

Srovnání s dubnem 2014 - rozdíl míry nezaměstnanosti absolventů v dubnu 2015 a v dubnu 2014.

Z přiložené tabulky můžeme vidět, že míra nezaměstnanosti absolventů dosáhla v dubnu 2015 nejvyšších hodnot v rámci nižšího středního odborného vzdělání (kategorie E – 21,7 %), dále u absolventů nástavbového vzdělání (kategorie L/5 – 15,2 %) a středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (kategorie L/0 – 13,2 %). Nejnižší míra nezaměstnanosti absolventů byla zaznamenána v rámci gymnaziálního vzdělání (kategorie K – 3,8 %) – zde je ovšem třeba mít na paměti, že drtivá většina absolventů gymnázií dále pokračuje ve studiu na vysokých a vyšších odborných školách a nevstupuje tedy ihned na pracovní trh. Nižší hodnoty míry nezaměstnanosti vykazují také absolventi vyššího odborného vzdělání (kategorie N – 7,5 %).

Jestliže bychom chtěli srovnat letošní dubnové hodnoty míry nezaměstnanosti s hodnotami za duben 2014, můžeme vidět, že **ve srovnání s předchozím rokem poklesla míra nezaměstnanosti absolventů v rámci všech sledovaných kategorií vzdělání.** K výraznějším meziročním poklesům přitom došlo právě v rámci těch kategorií vzdělání, kde je nezaměstnanost absolventů tradičně nejvyšší – týká se to především absolventů nižšího středního odborného vzdělání (kategorie E – pokles o 4,3 p. b.) a středního odborného vzdělání s výučním listem (kategorie H – pokles o 4,0 p. b.). K výraznějšímu poklesu v míře nezaměstnanosti došlo také u absolventů nástavbového vzdělání (kategorie L/5 – pokles o 3,3 p. b.). Z dlouhodobého hlediska se uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce zlepšuje, v souvislosti s monitorováním míry nezaměstnanosti můžeme i nadále pozorovat klesající trend.

Následující části zprávy se věnují podrobněji jednotlivým kategoriím vzdělání. Sledování meziročních změn míry nezaměstnanosti absolventů jednotlivých skupin oborů vzdělání v rámci určité kategorie provádíme v této zprávě **jen u skupin oborů s větším počtem absolventů** (alespoň v řádu několika stovek). Souhrnné počty absolventů, počty nezaměstnaných a míra nezaměstnanosti jsou však u jednotlivých kategorií vzdělání uváděny **z celkových počtů pro danou kategorii.** Podrobně zpracované údaje budou k dispozici v analytické studii Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2015 i na samostatných stránkách v informačním systému na www.infoabsolvent.cz, kde je možné **zjišťovat i údaje pro jednotlivé obory vzdělání.**

V souvislosti s monitorováním míry nezaměstnanosti absolventů je třeba učinit několik důležitých poznámek. Vzhledem k **souběžné existenci oborů staré a nové soustavy** jsou pro konečné zpracování výsledků absolventi oborů staré soustavy pomocí převodníku začleněni jako absolventi oborů nové soustavy. Tento postup je nutný i z důvodu, že vzhledem k možnosti náběhu nových oborů postupně ve dvou letech absolvují v jednom školním roce jak žáci oborů nové, tak staré soustavy, které mají v některých případech rozdílný, v jiných ale stejný název. Podobně se postupovalo i v případě slučování oborů nebo jejich převedení do jiné skupiny oborů či jiné kategorie, což je ale velmi výjimečné.

Zároveň je třeba mít na paměti, že na míru nezaměstnanosti mělo výrazný vliv **zavedení státní maturitní zkoušky na jaře 2011.** Míra nezaměstnanosti maturantů může být

propočítána pouze pro úspěšné absolventy, u nichž lze očekávat nižší procento nezaměstnaných, než kdybychom sledovali všechny, kteří ukončili poslední ročník. Časová řada vývoje míry nezaměstnanosti u maturitních oborů je od roku 2011 (dubna 2012) touto skutečností výrazně ovlivněna. Na míru nezaměstnanosti má vliv i celkově nižší počet absolventů hledajících zaměstnání způsobený demografickým poklesem či rozšiřujícími se možnostmi vysokoškolského studia.

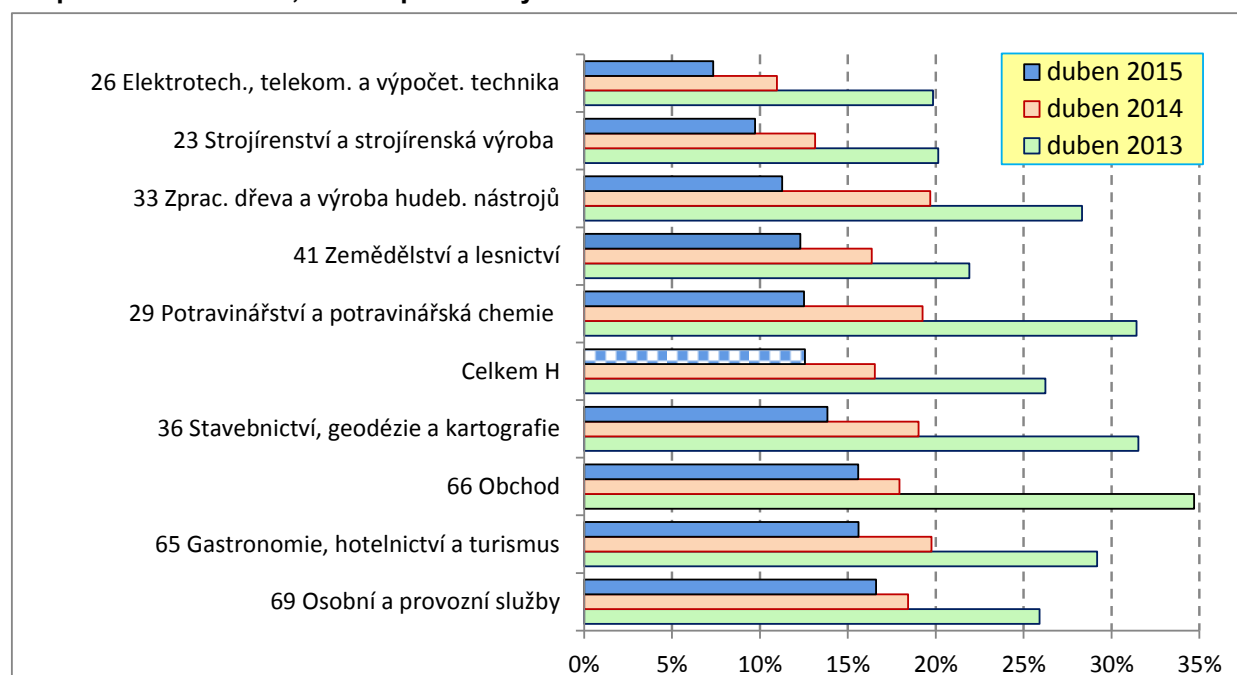
Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s výučním listem (H)

Míra nezaměstnanosti absolventů se středním vzděláním s výučním listem v dubnu 2015 činila 12,6 %. Ve srovnání s hodnotami za duben 2014 došlo v míře nezaměstnanosti vyučených absolventů k poklesu o 4,0 p. b². Zatímco v dubnu 2014 bylo v této kategorii vzdělání evidováno 3 599 nezaměstnaných absolventů, v dubnu 2015 bylo v evidenci úřadů práce jen 2 645 absolventů. Z hlediska meziročního srovnání tedy došlo v rámci této kategorie vzdělání k poměrně výraznému zlepšení.

Stejně jako v loňském roce je v této předběžné zprávě hodnocena pouze kategorie H, hodnocení kategorie E i společně E+H bude obsahem výše zmíněné studie Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2015.

Pro přehlednost této předběžné a stručné zprávy jsou hodnoceny pouze skupiny oborů s větším počtem absolventů, konkrétní hodnoty pro jejich výběr jsou uvedeny u následujících přehledných tabulek.

Obrázek 3: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem dle skupin oborů vzdělání, řazeno podle míry nezaměstnanosti 2015



² Procentní bod.

Nejnižší míru nezaměstnanosti ze všech silně zastoupených skupin učebních oborů mají vyučení v oborech skupin 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (7,3 %, pokles o 3,6 p. b.), 23 Strojírenství a strojírenská výroba (9,7 %, pokles o 3,4 p. b.) a 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (11,3 %, pokles o 8,4 p. b.).

Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v dubnu 2015 evidována ve skupinách oborů 69 Osobní a provozní služby (16,6 %, pokles o 1,8 p. b.), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (15,6 %, pokles o 4,2 p. b.), 66 Obchod (15,6 %, pokles o 2,3 p. b.) a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (13,8 %, pokles o 5,2 p. b.).

Celkový pokles míry nezaměstnanosti vyučených absolventů kategorie H není rozložen rovnoměrně podle jednotlivých skupin oborů. **Nejvýraznější pokles míry nezaměstnanosti** byl zaznamenán u skupin oborů 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů (pokles o 8,4 p. b.), 29 Potravinářství a potravinářská chemie (pokles o 6,7 p. b.) a 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (pokles o 5,2 p. b.).

Tabulka 2: Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s výučním listem (H), duben 2015

Skupina oborů vzdělání H	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2015)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2015)	Srovnání s dubnem 2014
23 Strojírenství a strojírenská výroba	4851	472	9,7%	-3,4 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	2113	155	7,3%	-3,6 p.b.
29 Potravinářství a potravinářská chemie	1151	144	12,5%	-6,7 p.b.
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	1128	127	11,3%	-8,4 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2160	299	13,8%	-5,2 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	1731	213	12,3%	-4,1 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	3807	594	15,6%	-4,2 p.b.
66 Obchod	1232	192	15,6%	-2,3 p.b.
69 Osobní a provozní služby	1969	327	16,6%	-1,8 p.b.
Celkem H	21062	2645	12,6%	-4,0 p.b.

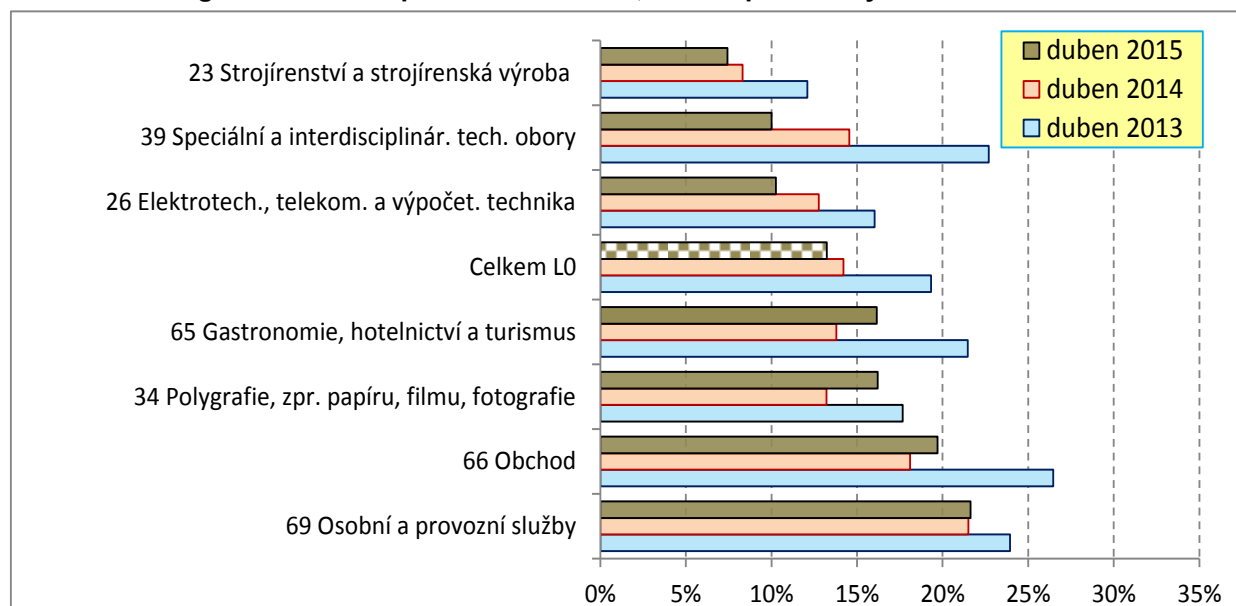
V grafu ani v tabulce nejsou zobrazeny skupiny oborů vzdělání s počtem absolventů nižším než 1000.
Pramen: Portál MPSV, MŠMT, vlastní propočty.

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitní zkouškou ve vzdělávacích programech, jejichž součástí je odborný výcvik (L/0)

Míra nezaměstnanosti absolventů maturitních oborů s praktickým výcvikem v dubnu 2015 činila **13,2 %**, ve srovnání se situací v loňském roce míra nezaměstnanosti poklesla o 1,0 p. b. V dubnu 2015 bylo v evidenci úřadů práce vedeno 557 absolventů.

V rámci této kategorie vzdělání byla v dubnu 2015 **evidována nejnižší nezaměstnanost absolventů** ve skupině oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (7,4 %, pokles o 0,9 p. b.), kde jsou připravováni vysoce kvalifikovaní strojírenští dělníci a tudíž je zde nejlepší uplatnitelnost absolventů na pracovním trhu. Pod celkovým průměrem kategorie L0 se nachází také skupiny 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (10,0 %, pokles o 4,6 p. b.) a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (10,3 %, pokles o 2,5 p. b.).

Obrázek 4: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou v oborech kategorie L0 dle skupin oborů vzdělání, řazeno podle míry nezaměstnanosti 2015



Relativně vysoká je míra nezaměstnanosti u absolventů oborů služeb, kde ve srovnání s předchozím rokem dokonce dosáhla vyšších hodnot. Týká se to skupiny oborů 69 Osobní a provozní služby (21,6 %, nárůst o 0,1 p. b.) a 66 Obchod (19,7 %, nárůst o 1,6 p. b.). Vyšší míra nezaměstnanosti absolventů byla také zaznamenána u skupin oborů 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (16,2 %, nárůst o 2,4 p. b.) a 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie (16,2 %, nárůst o 3,0 p. b.) - v těchto skupinách oborů došlo z hlediska meziročního srovnání k nejvýraznějšímu nárůstu míry nezaměstnanosti absolventů.

Pokles v míře nezaměstnanosti absolventů byl v dubnu 2015 zaznamenán u skupiny oborů 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (pokles o 4,6 p. b.), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (pokles o 2,5 p. b.) a 23 Strojírenství a strojírenská výroba (pokles o 0,9 p. b.).

Tabulka 3: Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou ve vzdělávacích programech, jejichž součástí je odborný výcvik (L/0), duben 2015

Skupina oborů vzdělání L0	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2015)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2015)	Srovnání s dubnem 2014
23 Strojírenství a strojírenská výroba	700	52	7,4%	-0,9 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	799	82	10,3%	-2,5 p.b.
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu, fotografie	296	48	16,2%	3,0 p.b.
39 Speciální a interdisciplinár. tech. obory	740	74	10,0%	-4,6 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	396	64	16,2%	2,4 p.b.
66 Obchod	396	78	19,7%	1,6 p.b.
69 Osobní a provozní služby	578	125	21,6%	0,1 p.b.
Celkem L0	4207	557	13,2%	-1,0 p.b.

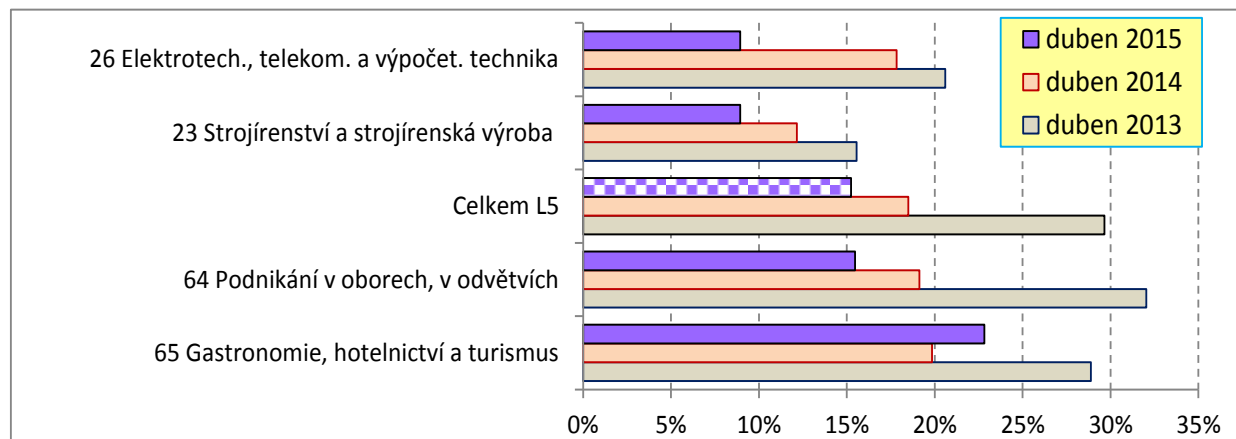
V grafu ani v tabulce nejsou zobrazeny skupiny oborů vzdělání s počtem absolventů nižším než 200.

Pramen: Portál MPSV, MŠMT, vlastní počty.

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání v rámci nástavbového studia po vyučení (L/5)

Míra nezaměstnanosti absolventů nástavbového studia v dubnu 2015 činila 15,2 %, oproti loňskému dubnu poklesla o 3,3 p. b., nezaměstnaných bylo 412.

Obrázek 5: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů v nástavbovém studiu po vyučení kategorie L/5 dle skupin oborů vzdělání, řazeno podle míry nezaměstnanosti 2015



Nízká míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v rámci skupiny oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (8,9 %, pokles o 3,2 p. b.). Podprůměrnou míru nezaměstnanosti vykazuje také skupina oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (8,9 %), kde došlo v míře nezaměstnanosti absolventů ve srovnání s ostatními skupinami oborů k nejvýraznějšímu poklesu - míra nezaměstnanosti zde meziročně poklesla o 8,9 p. b.

Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují absolventi skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (22,8 %), kde zároveň došlo ve srovnání s minulým rokem k nárůstu míry nezaměstnanosti absolventů o 3,0 p. b. Ačkoliv byla v dubnu 2015 vyšší míra nezaměstnanosti evidována také u skupiny oborů 64 Podnikání v oborech, v odvětvích (15,5 %), došlo u této skupiny z hlediska meziročního srovnání k mírnému zlepšení situace - míra nezaměstnanosti poklesla o 3,6 p. b.

V případě této kategorie vzdělání je také třeba uvést, že klesající počet absolventů souvisí nejenom s demografickým vývojem či neúspěchem u maturitní zkoušky; určitou roli zde sehrává i pokles počtu přijímaných způsobený tím, že někteří zájemci o tento typ vzdělání nakonec z obavy ze státní maturitní zkoušky od svého záměru upustí.

Tabulka 4: Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání v nástavbovém studiu po vyučení (L/5), duben 2015

Skupina oborů vzdělání L5	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2015)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2015)	Srovnání s dubnem 2014
23 Strojírenství a strojírenská výroba	235	21	8,9%	-3,2 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	168	15	8,9%	-8,9 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	1745	270	15,5%	-3,6 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	184	42	22,8%	3,0 p.b.
Celkem L5	2703	412	15,2%	-3,3 p.b.

V grafu ani v tabulce nejsou zobrazeny skupiny oborů vzdělání s počtem absolventů nižším než 150.

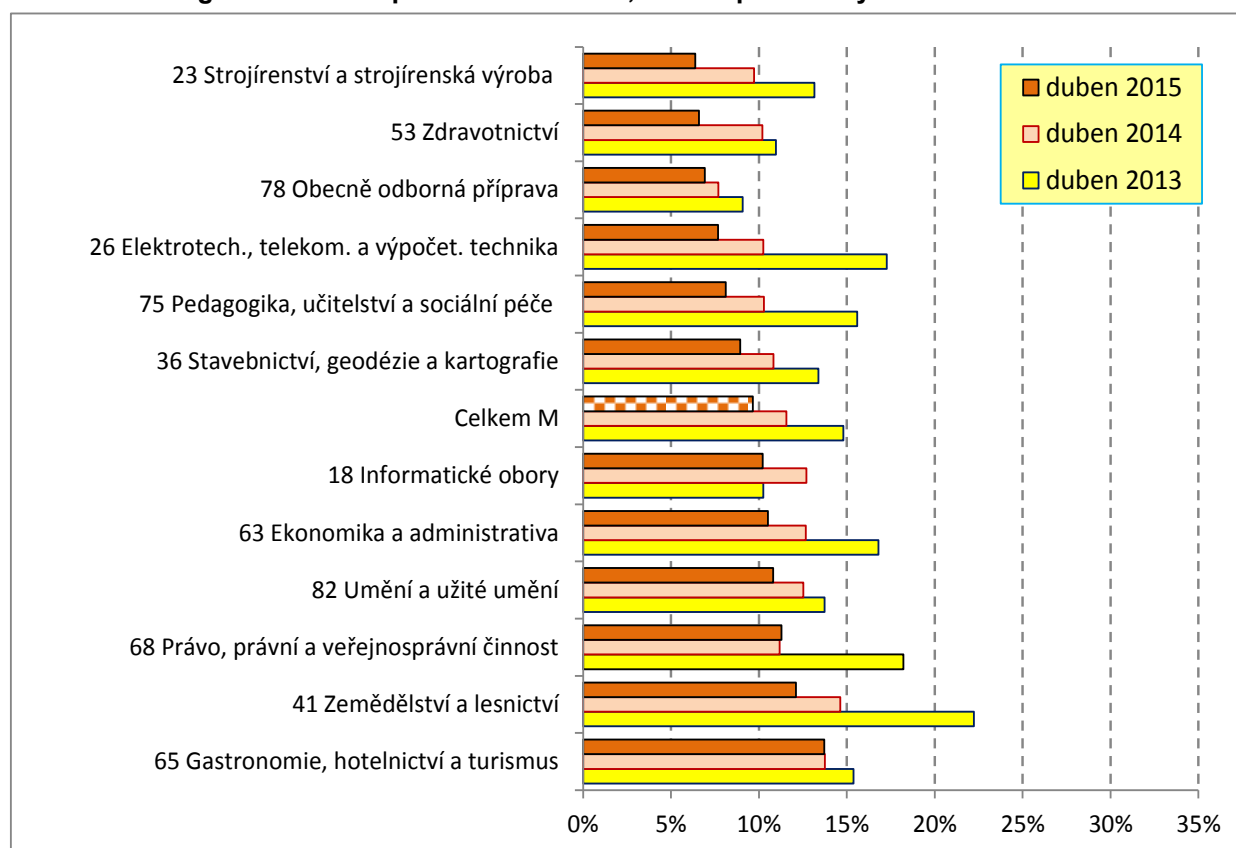
Pramen: Portál MPSV, MŠMT, vlastní propočty.

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli odborného středního vzdělání s maturitní zkouškou (M)

Míra nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou v dubnu 2015 činila 9,6 %, oproti loňskému dubnu tak poklesla o 1,9 p. b., počet nezaměstnaných absolventů byl 3 159. V případě této kategorie vzdělání je nicméně třeba podotknout, že značná část absolventů odborného vzdělávání po maturitě pokračuje dále ve studiu na vysoké škole nebo na VOŠ, což spolu s vlivem neúspěšnosti u maturitní zkoušky snižuje hodnotu jejich míry nezaměstnanosti.

Nejnižší míra nezaměstnanosti byla v dubnu 2015 zaznamenána u skupin oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (6,4 %, pokles o 3,4 p. b.), 53 Zdravotnictví (6,6 %, pokles o 3,6 p. b.), 78 Obecně odborná příprava (6,9 %, pokles o 0,8 p. b.), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (7,7 %, pokles o 2,6 p. b.) a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (8,1 %, pokles o 2,2 p. b.).

Obrázek 6: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s maturitní zkouškou v oborech kategorie M dle skupin oborů vzdělání, řazeno podle míry nezaměstnanosti 2015



Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují maturanti skupin 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (13,7 %), kde z hlediska meziročního srovnání míry nezaměstnanosti a uplatnitelnosti absolventů na pracovním trhu nedošlo k žádné změně. Nadprůměrných hodnot dosahují také skupiny oborů 41 Zemědělství a lesnictví (12,1 %, pokles 2,5 p. b.), 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (11,3 %, nárůst o 0,1 p. b.), Umění a užité umění (10,8 %, pokles o 1,7 p. b.) a 63 Ekonomika a administrativa (10,5 %, pokles o 2,1 p. b.). Mírně nadprůměrná nezaměstnanost byla v dubnu 2015 evidována také u absolventů 18 Informatické obory (10,2 %, pokles o 2,5 p. b.).

Tabulka 5: Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou (M), duben 2015

Skupina oborů vzdělání M	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2015)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2015)	Srovnání s dubnem 2014
18 Informační technologie	2789	285	10,2%	-2,5 p.b.
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1569	100	6,4%	-3,4 p.b.
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	1669	128	7,7%	-2,6 p.b.
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2060	184	8,9%	-1,9 p.b.
41 Zemědělství a lesnictví	1156	140	12,1%	-2,5 p.b.
53 Zdravotnictví	2261	149	6,6%	-3,6 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	6677	702	10,5%	-2,1 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	2610	358	13,7%	0,0 p.b.
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	1862	210	11,3%	0,1 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	1823	148	8,1%	-2,2 p.b.
78 Obecně odborná příprava	4276	296	6,9%	-0,8 p.b.
82 Umění a užité umění	1499	162	10,8%	-1,7 p.b.
Celkem M	32748	3159	9,6%	-1,9 p.b.

V grafu ani v tabulce nejsou zobrazeny skupiny oborů vzdělání s počtem absolventů nižším než 1000.

Pramen: Portál MPSV, MŠMT, vlastní propočty.

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitní zkouškou v gymnaziálním vzdělávání (K)

Míra nezaměstnanosti absolventů gymnaziálního vzdělávání v dubnu 2015 činila 3,8 %, oproti loňskému dubnu poklesla o 0,6 procentního bodu, počet nezaměstnaných absolventů byl 795. Nízké hodnoty míry nezaměstnanosti v rámci této kategorie vzdělání jsou způsobeny tím, že prakticky téměř všichni absolventi gymnázií pokračují ve studiu na vysoké škole nebo na VOŠ, což odpovídá i charakteru a cílům všeobecné přípravy během středoškolského studia. Pokud by bylo možné počty nezaměstnaných gymnazistů vztáhnout pouze k těm absolventům, kteří přecházejí na trh práce, míra nezaměstnanosti by pro tuto kategorii vzdělání vycházela výrazně vyšší.

Tabulka 6: Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli středního vzdělání s maturitní zkouškou v gymnaziálních oborech (K), duben 2015

Skupina oborů vzdělání K	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2015)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2015)	Srovnání s dubnem 2014
79 Gymnaziální vzdělávání - K	21138	795	3,8%	-0,6 p.b.

Pramen: Portál MPSV, MŠMT, vlastní propočty.

Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli vyššího odborného vzdělání (N)

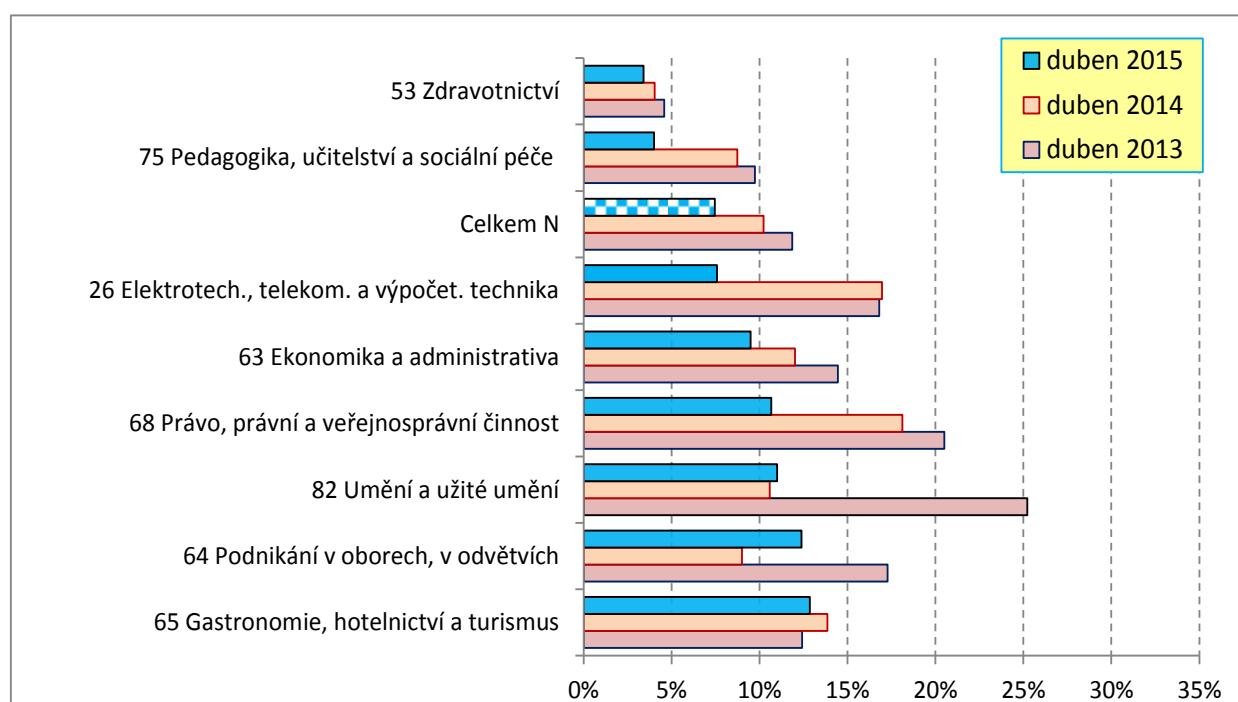
Míra nezaměstnanosti absolventů s vyšším odborným vzděláním v dubnu 2015 činila 7,5 %, oproti loňskému dubnu poklesla o 2,8 procentního bodu, počet nezaměstnaných absolventů byl 322.

Trvale a jednoznačně nejnižší se ukazuje míra nezaměstnanosti ve skupině oborů 53 Zdravotnictví (3,4 %, pokles o 0,6 p. b.). Ve srovnání s ostatními skupinami oborů jde jednoznačně o nejnižší míru nezaměstnanosti v rámci této kategorie vzdělání. Tato skutečnost do určité míry dokládá, že zdravotnictví je z pohledu šance na nalezení zaměstnání perspektivní oblastí, a to i výhledově (vzhledem k demografickému vývoji lze téměř s jistotou tvrdit, že se poptávka po kvalifikovaném zdravotnickém personálu ještě zvýší).

Kromě skupiny oborů 53 Zdravotnictví, která dosahuje velmi nízké míry nezaměstnanosti dlouhodobě, vykazují dobré uplatnění také absolventi skupiny 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (4,0 %, pokles o 4,7 p. b.). Nižší míra nezaměstnanosti byla v dubnu 2015 evidována také ve skupinách oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (7,6 %, pokles o 9,4 p. b.) a 63 Ekonomika a administrativa (9,5 %, pokles o 2,5 p. b.).

Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazovaly v dubnu 2015 skupiny oborů 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (12,9 %, pokles o 1,0 p. b.) a 64 Podnikání v oborech a odvětvích (12,4 %, nárůst o 3,4 p. b.).

Obrázek 7: Porovnání míry nezaměstnanosti absolventů vyššího odborného vzdělání v oborech kategorie N dle skupin oborů vzdělání, řazeno podle míry nezaměstnanosti 2015



Tabulka 7: Nezaměstnanost absolventů, kteří dosáhli vyššího odborného vzdělání (N), duben 2015

Skupina oborů vzdělání N	Počet absolventů (2014)	Počet nezaměstnaných absolventů (duben 2015)	Míra nezaměstnanosti absolventů v % (duben 2015)	Srovnání s dubnem 2014
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	198	15	7,6%	-9,4 p.b.
53 Zdravotnictví	1115	38	3,4%	-0,6 p.b.
63 Ekonomika a administrativa	569	54	9,5%	-2,5 p.b.
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	210	26	12,4%	3,4 p.b.
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	311	40	12,9%	-1,0 p.b.
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	356	38	10,7%	-7,5 p.b.
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	800	32	4,0%	-4,7 p.b.
82 Umění a užité umění	209	23	11,0%	0,4 p.b.
Celkem N	4319	322	7,5%	-2,8 p.b.

V grafu ani v tabulce nejsou zobrazeny skupiny oborů vzdělání s počtem absolventů nižším než 198.

Pramen: Portál MPSV, MŠMT, vlastní propočty.

Z hlediska meziročního srovnání došlo **k nejvýraznější změně v míře nezaměstnanosti** u skupiny oborů 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, kde nezaměstnanost poklesla o 9,4 p. b. Výrazný pokles v míře nezaměstnanosti zaznamenala také skupina oborů 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost (pokles o 7,5 p. b.). Naopak

k nejvýraznějšímu nárůstu v nezaměstnanosti došlo u absolventů skupiny oborů 64 Podnikání v oborech a odvětvích, kde nezaměstnanost stoupla o 3,4 p. b.

Závěr

Přestože jsme mohli ještě minulý rok v souvislosti s nezaměstnaností absolventů vnímat dozvuky druhé vlny ekonomické recese z roku 2013, situace na pracovním trhu se z hlediska uplatnitelnosti průběžně zlepšuje. Ve srovnání s rokem 2013 dochází v posledních dvou letech v míře nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol k poměrně výraznému poklesu, a to ve všech sledovaných kategoriích vzdělání. Hlavní příčinou jsou zřejmě lepší vyhlídky na rychlejší nalezení pracovního uplatnění související s probouzející se ekonomikou a tedy i mírně rostoucí ochotou zaměstnavatelů přijímat nové pracovníky, včetně absolventů škol čerstvě vstupujících na pracovní trh. Tento vývoj by mohl do určité míry indikovat návrat k dlouhodobým poklesům v nezaměstnanosti absolventů a zlepšujícím se podmínkám na pracovním trhu z hlediska uplatnitelnosti.

Pokles v míře nezaměstnanosti je dobře patrný i ze srovnání s minulým rokem. K poměrně výraznému poklesu nezaměstnanosti a zlepšení pracovního uplatnění došlo v dubnu 2015 u absolventů učebních oborů, kde dosahuje míra nezaměstnanosti „tradičně“ vyšších hodnot, ačkoliv je u vyučených ze strany zaměstnavatelů dlouhodobě proklamován nedostatek pracovní síly.

Z dubnových dat za rok 2015 vyplývá, že se v rámci učebních oborů se nejlépe uplatňují absolventi strojírenských a elektrotechnických oborů. Již tradičně za prakticky bezproblémové je možné označit absolventy zdravotnických oborů vyšších odborných škol.

Podrobně zpracované údaje pro jednotlivé kategorie i skupiny oborů vzdělání budou k dispozici v analytické studii Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2015 a následně i na samostatných stránkách v informačním systému na www.infoabsolvent.cz, které umožňují vyhledávání údajů i pro **jednotlivé obory vzdělání**.

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profi test nebo videoukázky technických profesí. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro žáky se studijními problémy.



KAM NA ŠKOLU obory, školy a profese

[Výběr podle oboru](#)
[Výběr podle školy](#)
[Výběr podle povolání](#)
[Výběr podle videa](#)
[Výběr podle obrázků](#)
[Profitest](#)

ABSOLVENTI ŠKOL A TRH PRÁCE

[Vzdělávání a volba oboru](#)
[Využití vzdělání](#)
[Požadavky zaměstnavatelů](#)
[Nezaměstnanost](#)
[Zaměstnanost](#)
[Publikace](#)

BEZ BARIÉR až na trh práce

[Volba školy pro žáky se ZP](#)
[Absolventi se ZP a trh práce](#)
[Předčasné odchody ze vzdělávání](#)
[Žáci se sociálním znevýhodněním](#)
[Statistické přehledy](#)

JAK NA TO rady a doporučení

[Jsem na základce](#)
[Jsem na střední](#)
[Jsem už dospělý](#)
[Jsem poradce](#)

*Výrazně inovovaný informační systém ISA+ pomáhá **žákům základních škol** při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, **žákům středních škol** při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, **výchovným-kariérovým poradcům a učitelům** při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvodu do světa práce, **managementu škol** při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.*

DOPORUČUJEME VYZKOUŠET:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů (ŠVP)**,
- **nové videoukázky** – představují práci v technických profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **bez bariér až na trh práce** – nová sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to – rady a doporučení** – různé užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky** – obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele, ŠVP,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadaným výrazem.

O inovaci a obsah systému ISA+ se stará Národní ústav pro vzdělávání v rámci projektu MŠMT **Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II – KP)**, který je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.